

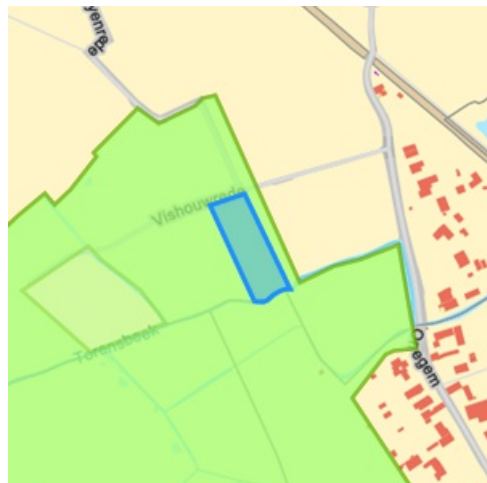
Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2026-0663603	Datum opzoeking:	9/06/2026
Referentienummer:	LEDE Vishouwrede LG-2	Zoekdata:	41034C0992/00F000
Perceel:	41034C0992/00F000		

Resultaat opvraging perceel gelegen in Lede afdeling LEDE 1 AFD/LEDE/, sectie C met perceelnummer 0992/00F000 [41034C0992/00F000]

Informatievraag: Beschermd onroerend erfgoed (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Honegem - Solegem - Sint-Apollonia: (detail zie bijlage)
- Honegem - Solegem - Sint-Apollonia: (detail zie bijlage)

Legende

Cultuurhistorische landschappen	Monumenten
Archeologische sites	Overgangszones
Stads- en dorpsgezichten	

Informatievraag: Vastgestelde inventaris onroerend erfgoed (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed is niet opgenomen in een vastgestelde inventaris

Legende

Landschapsatlas	Archeologische zones
Landschapelijk erfgoed	Bouwkundig erfgoed

Informatievraag: Erfgoedlandschap (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed is niet opgenomen in het erfgoedlandschap

Legende

- Landschapelijk erfgoed

Informatievraag: Unesco werelderfgoed (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed is niet opgenomen in de Unesco Werelderfgoedlijst

Legende

- Bufferzones
- Kernzones

Informatievraag: Gebieden geen archeologie (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend erfgoed is niet opgenomen in gebieden waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt

Legende

- Gewestelijk
- Gemeentelijk

Informatievraag: Erfgoed plannen (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed heeft geen erfgoed plannen

Legende

- Beheersplannen
- Onroerenderfgoedrichtplannen

Informatievraag: Wetenschappelijke inventaris onroerend erfgoed (Aanvullend overzicht)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Honegem - Solegem: Landschappelijk (detail zie bijlage)

Legende

- Archeologische erfgoed elementen
- Archeologische erfgoed gehelen
- Bouwkundig erfgoed elementen
- Landschappelijk erfgoed elementen
- Landschappelijk erfgoed gehelen

Informatievraag: Archeologienota's (Aanvullend overzicht)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed heeft geen goedgekeurde archeologienota's

Legende

- Archeologienota's

Informatievraag: Eindverslag archeologie (Aanvullend overzicht)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed heeft geen eindverslagen van archeologisch onderzoek

Legende

 Eindverslag archeologie

Welke informatie kan u terugvinden in dit uittreksel?

Beschermd onroerend erfgoed

De minister bevoegd voor onroerend erfgoed kan een goed beschermen als het door de erfgoedwaarden van algemeen belang is. Het moet minimaal in de staat blijven waarin het zich bevond op het moment van de bescherming.

Is het onroerend goed beschermd, dan gelden er verschillende specifieke juridische (per monument, stads- of dorpsgezicht of cultuurhistorisch landschap) gevolgen om het behoud ervan te garanderen. Bovendien kan je beroep doen op verschillende vormen van financiële ondersteuning.

Er zijn vier mogelijke vormen van bescherming: een beschermd monument, een beschermd cultuurhistorisch landschap, een beschermd stads- of dorpsgezicht en een beschermde archeologische site. Binnen elk van deze statuten is het mogelijk om een overgangszone in te stellen. Zo'n zone ondersteunt de erfgoedwaarden van het beschermde goed.

Vastgesteld onroerend erfgoed

De vaststelling van een inventaris is één van de instrumenten die de Vlaamse overheid kan inzetten om onroerend erfgoed te behouden. Hiermee bevestigt de bevoegde minister dat alle erfgoeditems op een vastgestelde lijst erfgoedwaarde bezitten en nog altijd bewaard zijn. Bij een vastgesteld item moet de overheid, eigenaar of beheerder rekening houden met rechtsgevolgen. De rechtsgevolgen zijn minder uitgebreid dan bij een beschermd erfgoed. Bovendien gelden voor alle vastgesteld bouwkundig en landschappelijk erfgoed in Vlaanderen eenzelfde set rechtsgevolgen.

Het onroerenderfgoeddecreet voorziet bevoegdheid voor steden en gemeenten voor het inventariseren van bouwkundig en landschappelijk erfgoed. De Vlaamse overheid inventariseert het archeologisch erfgoed, varend erfgoed en de landschappelijke gehelen (Landschapsatlas).

Erfgoedlandschap

Anders dan bij een bescherming of vaststelling van een onroerend goed verloopt de procedure van een erfgoedlandschap via de regelgeving Ruimtelijke Ordening. Als er voor een gebied een RUP wordt opgemaakt, kan de plannende overheid (gemeente, provincie of Vlaanderen) ervoor kiezen om hier ook een erfgoedlandschap in af te bakenen. Zo kunnen er stedenbouwkundige voorschriften gekoppeld worden aan het erfgoedlandschap waarmee ingezet wordt op erfgoedzorg. Wordt je goed erfgoedlandschap, moet je rekening houden met zorgplicht.

Unesco werelderfgoed

De Werelderfgoedconventie van 1972 betracht cultureel en natuurlijk erfgoed dat van unieke en universele waarde is voor de mensheid, te bewaren en te ontsluiten voor toekomstige generaties. Meer dan 190 lidstaten hebben deze Conventie ondertekend. België is sinds 1996 ook partij bij het Werelderfgoedverdrag. Zowel cultureel als natuurlijk erfgoed, als erfgoed dat daarvan een gecombineerde vorm is, kan voor de Werelderfgoedlijst worden voorgedragen. Vlaanderen telt momenteel zeven beschermingen op de Werelderfgoedlijst: een serie van 13 begijnhoven en van 26 belforten, het atelier Plantin-Moretus, de woning Giuette, de volledige Brugse binnenstad, het Zoniënwoud, de Wortel-Kolonie en begraafplaatsen en herdenkingsites van WO I.

Gebieden geen archeologie

De kaart wordt sinds 2016 periodiek vastgesteld door het agentschap. Op die manier kunnen percelen of gebieden die beantwoorden aan de criteria voor opname op korte termijn op de kaart opgenomen worden. Dit geeft bouwheren, verkavelaars en ontwikkelaars met plannen voor dergelijke percelen de mogelijkheid om vrijgesteld te worden van een archeologisch vooronderzoek, zonder vertraging en bijkomende kosten.

Plannen

Een goedgekeurd beheersplan legt geen actieve verplichtingen op. Het is en blijft een geconcretiseerde beheersvisie voor een erfgoedplaats. Toch heeft het document in zekere mate een 'dwingend' kader waarbinnen je moet blijven: als je werken wil uitvoeren, moeten ze stroken met de beheersdoelstellingen uit het beheersplan. Zijn de beheersdoelstellingen niet meer passend, dan kan je een aanpassing van het beheersplan aanvragen of een nieuw beheersplan opmaken. De geldigheidsduur van een plan is 24 jaar. In bepaalde gevallen heb je een goedgekeurd beheersplan nodig om een erfgoedpremie aan te vragen.

Geïntervieweerd wetenschappelijk onroerend erfgoed

Het agentschap Onroerend Erfgoed heeft de expliciete opdracht om al het waardevolle onroerend erfgoed in Vlaanderen te inventariseren. Door de jaren heen zijn er meerdere wetenschappelijke inventarissen opgemaakt over bouwkundig, landschappelijk en archeologisch erfgoed.

Geïntervieweerd onroerend erfgoed is opgenomen in een wetenschappelijke inventaris. Zo'n opname heeft geen rechtsgevolgen. Het goed wordt enkel beschreven en gedocumenteerd.

Archeologienota's en nota's

Een bouwheer is in bepaalde gevallen verplicht om een archeologienota toe te voegen aan een vergunningsaanvraag. Hij stelt daarvoor een erkend archeoloog aan om een archeologisch vooronderzoek uit te voeren en een archeologienota op te stellen. Of je verplicht bent een archeologienota toe te voegen aan je vergunningsaanvraag is onder meer afhankelijk van: oppervlakte perceel en bodemingreep, ruimtelijke bestemming van perceel en of het terrein zich situeert in een beschermde archeologische site, in een vastgestelde archeologische zone of in een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt.

Eindverslag archeologisch onderzoek

Bij bouw- of verkavelingsprojecten maakt een erkend archeoloog verschillende verslagen op om archeologisch erfgoed te documenteren. De bouwheer moet aangeven of er archeologisch erfgoed op het terrein wordt verwacht en hoe hiermee zal worden omgegaan. Een vooronderzoek resulteert in een archeologienota of een nota bij een uitgesteld vooronderzoek. Als uit het vooronderzoek blijkt dat een archeologische site verder onderzocht moet worden, volgt een opgraving, uitgevoerd door een erkend archeoloog. Binnen twee maanden na het veldwerk maakt de archeoloog een archeologierapport met voorlopige bevindingen, dat aantoont dat het werk op het terrein is voltooid en de bouwwerkzaamheden kunnen beginnen. Het definitieve eindverslag, met alle onderzoeksresultaten, wordt binnen twee jaar na de opgraving bezorgd.

Wetgeving

Decreet van 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed, gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014 (Belgisch Staatsblad 17 oktober 2013 en 15 april 2014). Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

Meer info

www.onroerenderfgoed.be

Bron vastgoedinfo

Deze opvraging bevat overheidsinformatie verkregen van het Agentschap Onroerend Erfgoed, Koning Albert-II-Laan 19, bus 5, 1210 Brussel en Digitaal Vlaanderen, Havenlaan 88, 1000 Brussel wat betreft het Grootchalig Referentie Bestand Vlaanderen (GRB).

Document gegenereerd op basis van de gegevens ontvangen van het Agentschap Onroerend erfgoed via de ORIS webservices.

CIB vlaanderen vzw - Kortrijksesteenweg 1005 - 9000 Gent
0425.043.508 - support@realsmart.be

Bijlage

Informatieaanvraag Onroerend erfgoed

(Referentienummer: LEDE Vishouwrede LG-2)

Resultaat opvraging perceel gelegen in Lede afdeling LEDE 1 AFD/LEDE/, sectie C met perceelnummer 0992/00F000 [41034C0992/00F000]

Beschermd onroerend erfgoed

Beschermd cultuurhistorisch landschap: Honegem - Solegem - Sint-Apollonia

beschermd cultuurhistorisch landschap

Beknopte karakterisering

Typologies rootputten, veenwinning, houtwallen, loofbossen,
beken, depressies, agrarische landschappen

Datering 19de eeuw, tweede helft 18de eeuw

Beschrijving

Het gebied Honegem - Solegem - Sint-Apollonia is beschermd als landschap. De oorspronkelijke bescherming werd gedeeltelijk vernietigd, wat tot de huidige afbakening van het gebied leidde.

Waarden

Het gebied "Honegem - Solegem - Sint-Apollonia" is beschermd als landschap omwille van het algemene belang gevormd door de:

Wetenschappelijke waarde

Esthetische waarde

Historische waarde

Is de gedeeltelijke aanduiding van

- **Aalst, Hofstade (Aalst), Erpe (Erpe-Mere), Lede (Lede)** Het door de Molenbeek doorsneden gebied Honegem - Solegem omvat een grote verscheidenheid aan landschapselementen met een grote floristische verscheidenheid tot gevolg. Het landschap wordt gekenmerkt door een afwisseling van graslanden, akkers en bossen. Het veen in de Honegemdepressie werd als turf gewonnen. Aan de rand van het gebied komen enkele hoeven en een watermolen voor.

Heeft als voorganger

- **Aalst (Aalst), Erpe (Erpe-Mere), Lede (Lede)** Het gebied Honegem - Solegem - Sint-Apollonia te Aalst, Lede en Erpe is beschermd als landschap.

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/8293>

Beschermingsbesluiten

- **Honegem-Solegem-Sint-Apollonia** - <https://id.erfgoed.net/besluiten/11167>
Nietigverklaringen

Beschermd cultuurhistorisch landschap: Honegem - Solegem - Sint-Apollonia

beschermd cultuurhistorisch landschap

Beknopte karakterisering

Typologies rootputten, veenwinning, houtwallen, loofbossen,
beken, depressies, agrarische landschappen

Datering 19de eeuw, tweede helft 18de eeuw

Beschrijving

Beschrijving

Het gebied Honegem - Solegem - Sint-Apollonia te Aalst, Lede en Erpe is beschermd als landschap.

Het beschermingsdossier motiveert de bescherming als volgt:

- natuurwetenschappelijke waarde:
 - floristische waarde: De verscheidenheid van de onderzochte landschapselementen, met name populierenbos, gemengd loofbos, hakhout, houtwallen, hooiland, grasland, moeras, ... en de ligging van het gebied op de overgang van de leemstreek naar de zandleemstreek resulteren in een grote floristische diversiteit. Daarnaast werden een betrekkelijk groot aantal soorten aangetroffen die zeldzaam tot vrij zeldzaam zijn voor ons land: addertong, bosvogelmuur, zachte duizendknoop, bosveldkers, wegedoorn, reuzenbalsemien, pijptorkruid, bosvergeet-mij-nietje, rivierhelmkruid, rode waterereprijs, draadereprijs, schildereprijs, knikkend tandzaad, groengele zegge, valse ciperzegge, veelwortelig kroos, bosgeelster, breedbladige orchis en welriekende ganzenvoet. Van deze soorten worden onder andere bosveldkers, draadereprijs, schildereprijs en bosgeelster op verscheidene plaatsen in grote aantallen aangetroffen. De volgende in de plantenlijst vermelde soorten werden beschermd bij koninklijk besluit van 16 februari 1976: duizendguldenkruid, breedbladige orchis en breedbladige wespenorchis.
 - faunistische waarde: Het voorgesteld gebied is belangrijk als broed-, foerageer- en rustgebied voor talrijke vogelsoorten. Het voorgesteld gebied - vooral Honegem sensu strictu - herbergt vrij zeldzame broedvogels zoals dodaars, meerkoet, zomertaling, torenvalk, waterral, ransuil en ijsvogel. Het voorkomen van volgende amfibieën wordt vermeld: groene kikker, bruine kikker, pad, vinpootsalamander en kleine watersalamander.
 - geomorfologische waarde: De Honegemdepressie zou ontstaan zijn door de laterale erosie van de Molenbeek. De meanders die hierdoor ontstonden breidden zich breed uit, sommige van deze meanders werden afgesneden. Het is waarschijnlijk dit laatste dat zich hier heeft voorgedaan. Tijdens het atlanticum werd in de brede dalbodem heel wat klei afgezet, tegelijkertijd greep een verlandingsproces plaats. Eerst ontstond er laagveen, daarna hoogveen.
- historische waarde: Het veen in de Honegemdepressie kwam in historische tijden (vanaf 1741) voor turfsteken in aanmerking. Tot kort na de Tweede Wereldoorlog deed men in het gebied aan vlascultuur. Dit had - net zoals de turfwinning - zijn invloed op het landschap: nog altijd zijn de rootputten die gebruikt werden voor het roten van vlas te zien, althans bij laagwaterstand.
- esthetische waarde: Het landschap is licht golvend en wordt doorsneden door de Molenbeek die een diepe vallei heeft uitgeschuurd en tevens de oorzaak is van het ontstaan van de Honegemdepressie. Naast open kouters vinden we in het gebied meer kleinschalige delen. Gemengde loofbosjes, populierenbosjes, hakhout, houtwallen, hooi- en graaslanden, ... wisselen elkaar af. Kleine kronkelende wegetjes doorkruisen het gebied. De landelijke bebouwing is geconcentreerd in de gehuchten gelegen aan de rand van het gebied. Het landschap in zijn geheel kan beschouwd worden als een vrij gaaf gebleven gebied.
- Onroerend Erfgoed Oost-Vlaanderen, Beschermingsdossier DO000812, Honegem - Solegem - Sint-Apollonia (B. Guillemin & P. van den Bremt, 1990).

Waarden

Het gebied "Honegem - Solegem - Sint-Apollonia" is beschermd als landschap omwille van het algemene belang gevormd door de:

Wetenschappelijke waarde

Esthetische waarde

Historische waarde

Is de gedeeltelijke aanduiding van

- **Aalst, Hofstade (Aalst), Erpe (Erpe-Mere), Lede (Lede)** Het door de Molenbeek doorsneden gebied Honegem - Solegem omvat een grote verscheidenheid aan landschapselementen met een grote floristische verscheidenheid tot gevolg. Het landschap wordt gekenmerkt door een afwisseling van graslanden, akkers en bossen. Het veen in de Honegemdepressie werd als turf gewonnen. Aan de rand van het gebied komen enkele hoeven en een watermolen voor.

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/8286>

Beschermingsbesluiten

- **Honegem-Solegem-Sint-Apollonia** - <https://id.erfgoed.net/besluiten/2366>
Definitieve beschermingsbesluiten

Honegem - Solegem

Beknopte karakterisering

Typologies hoeven, watermolens, rootputten, veenwinning, houtwallen, loofbossen, graslanden, beken, meanders, depressies, halfopen landschappen, agrarische landschappen

Datering 19de eeuw, tweede helft 18de eeuw

Beschrijving

Het door de Molenbeek doorsneden gebied Honegem - Solegem omvat een grote verscheidenheid aan landschapselementen met een grote floristische verscheidenheid tot gevolg. Het gebied is een belangrijk broed-, foerageer- en rustgebied voor talrijke vogelsoorten. Het veen in de Honegemdepressie kwam (vermoedelijk vanaf 1741) voor turfsteken in aanmerking. Tot kort na de Tweede Wereldoorlog deed men in het gebied ook aan vlascultuur.

Fysische geografie

Topografie

Het gebied Honegem - Solegem bevindt zich tussen Lede (ten noordwesten) en Aalst (ten zuidoosten). Binnen dit gebied kunnen drie delen onderscheiden worden: het gebied met als centrum het Honegemmoeras (te Erpe-Mere, Aalst en Lede), het Solegembos en omgeving (te Lede) en het bosje en de omliggende gronden nabij de wijk Sint- Apollonia (te Aalst).

Het landschap wordt gekenmerkt door een zwak golvend reliëf. De hoogte varieert van 12 tot 15 meter +TAW. Hydrografisch behoort het tot het Denderbekken. De Molenbeek, die ontspringt in Sint-Lievens-Esse en in de Dender te Hofstade uitmondt, loopt dwars doorheen het gebied. Ten zuiden van Solegem stroomt de Dorebeek. Ze vormt voor een deel de grens tussen de gemeenten Lede en Erpe-Mere. Haar water wordt afgevoerd via de Sasbeek en de Torensbeek naar de Molenbeek.

Kleinschalige landschappen met gemengde loofbosjes, populierenbosjes, hakhout, houtwallen, hooi- en graaslandenwisselen de open kouters af. Kleine kronkelende wegen doorkruisen het gebied. De landelijke bebouwing is geconcentreerd in de gehuchten aan de rand van het gebied. Het landschap in zijn geheel kan beschouwd worden als een vrij gaaf gebleven gebied.

Centraal ligt de moerassige depressie te Honegem. Ze wordt aan het oog onttrokken door de omringende populierenbosjes en houtwallen. Het meersengebied dat hier onmiddellijk bij aansluit, bevat nog verschillende houtwallen. Het noordelijk gelegen Solegembos, dat deels bestaat uit homogene populierenaanplantingen en deels uit gemengd loofhout, is omgeven door weilanden en akkers. Het Sint-Apolloniabos, dat de meest zuidelijke punt vormt, leunt aan tegen de bebouwde kom van de stad Aalst en wordt noordelijk begrensd door de spoorlijn 82 Aalst - Burst.

Geologie en bodem

Volgens de tertiair-geologische kaart primeren in dit gebied de grijze tot groengrijze klei tot silt met dunne banken zand en silt behorend tot het Lid van Kortemark (Formatie van Tielt, eoceen, 53 tot 33,7 miljoen jaar geleden) en het grijsgroen, glauconiet- en glimmerhoudend zeer fijn zand met kleilagen en zandsteenbanken behorend tot het Lid van Egem (Formatie van Tielt, eoceen, 53 tot

33,7 miljoen jaar geleden). Tijdens het weichseliaan (115 000 tot 10 000 jaar geleden) werd het tertiair oppervlak bedekt met niveo-eolisch materiaal. De recentste alluviale afzettingen van kleiig en lemig materiaal langsheen de Molenbeek en de Dorebeek dateren uit het atlanticum (8000 tot 5000 jaar geleden).

Het gebied bevindt zich op de overgangszone van de leemstreek naar de zandleemstreek. Bijgevolg komt er een grote verscheidenheid aan bodemtypes voor. Het deelgebied Honegem en een belangrijk deel van het Sint-Apolloniabos bestaan uit valleï- en depressiegronden: langsheen de huidige Molenbeek komen zwak gleyige tot sterk gleyige bodems op lemig materiaal voor, verderop zwak gleyige gronden op kleiig of zandlemig materiaal. Solegembos bestaat uit sterk gleyige gronden op zandlemig en kleiig materiaal. Plateau- en hellinggronden, in dit geval zwak gleyige tot matig gleyige zandleemgronden met sterk gevlekte textuur B horizont, vormen de rest van het gebied.

Volgens de literatuur is de moerassige depressie te Honegem, die op de bodemkaart als afgegraven gebied gekarteerd staat, in het reliëf gesitueerd aan de rand van de alluviale vlakte van de Molenbeek. Die alluviale vlakte vertoont hier merkwaardige verbredingen. Te Honegem staan twee opeenvolgende steilrandjes afgetekend in de oever van de Molenbeek, die brede bogen in de oever aanduiden. Ze wijzen erop dat deze verbredingen te wijten zijn aan de laterale erosie van een sterk meanderende beek, terwijl het direct aaneensluiten van twee dergelijke meanderoevers wijst op het voorkomen van meanderafsnijdingen tijdens de erosiefase. Tijdens het laatglaciaal heeft de Molenbeek zich in een dal ingesneden. Hierbij was vooral de laterale of zijdelingse erosie actief, die een paar meter diepe vlakke dalbodem uitschuurde. Door de laterale opschuiving in de meanders konden echter ook meanders afgesneden worden. Tijdens het atlanticum (8000 tot 5000 jaar geleden) was het klimaat vochtig geworden en was er een sterke toename van de vegetatie. De rivieren en beken overstroonden meermaals de vlakke dalbodems en zetten langzaamaan een dikke laag alluviale klei en leem af. Vooral te Honegem in de brede dalbodem werd veel klei afgezet. Dit proces heeft zich tot in historische tijden voortgezet. In de verlaten meanderloop te Honegem was, tijdens het atlanticum, gelijktijdig een verlandingsproces actief.

Door de plantengroei die vanaf de oevers steeds verder naar het midden van de loop migreerde, werd een veenlaag opgebouwd, dat als riet- en zeggeveen langzaamaan de hele loop opvulde. Omdat dit veen, als een spons, een grote hoeveelheid water vasthield, kon ook het veenmos tot ontwikkeling komen. Zo kon dit veengebied tot boven het oppervlak van de alluviale vlakte groeien en werd het verveende gebied een hoogveen, dat zich langzaamaan ook boven de aangrenzende moerassige delen kon uitbreiden. Dit veen kon dan ook voor turfsteken in aanmerking komen.

Vegetatie en fauna

De verscheidenheid van de onderzochte landschapselementen, met name populierenbos, gemengd loofbos, hakhout, houtwallen, hooiland, grasland, moeras, ... en de ligging van het gebied op de overgang van de leemstreek naar de zandleemstreek resulteren in een grote floristische diversiteit. Bij inventarisaties uitgevoerd in 1979-1981 werden vooral in het deelgebied Honegem zeer veel soorten (246 van de 276 gevonden taxa) aangetroffen. Het deelgebied Solegem bleek soortenarm te zijn, terwijl het kleine Sint-Apolloniabos dan weer soortenrijk kan genoemd worden. Op het moment van de bescherming (1990) werden in Honegem - Solegem - Sint-Apollonia volgende (vrij) zeldzame plantensoorten aangetroffen: addertong, bosvogelmuur, zachte duizendknoop, bosveldkers, wegedoorn, reuzenbalsemien, pijptorkruid, bosvergeet-mij-nietje, rivierhelmkruid, rode waterereprijs, draadereprijs, schildereprijs, knikkend tandzaad, groengele zegge, valse ciperzegge, veelwortelig kroos, bosgeelster, breedbladige orchis en welriekende ganzenvoet. Recentere waarnemingen (jaren 1990) toonden de aanwezigheid van volgende belangrijke en typerende soorten aan: kleine ratelaar, eenbes, wegedoorn, bosgeelster, dagkoekoeksbloem, blauwe knoop, grote lisodde, paarse schubwortel, pinksterbloem en waterviolier.

In dit gebied komen op het moment van de bescherming (1990) ook enkele voor België vrij zeldzame broedvogelsoorten voor, namelijk dodaars, meerkoet, zomertaling, torenvalk, waterral, ransuil en ijsvogel. Het deelgebied Honegem vormt een belangrijk rust- en foerageergebied voor deze soorten. Inventarisaties in 1979-1981 toonden tevens de aanwezigheid van onder andere de groene en bruine kikker, pad, vinpootsalamander en kleine watersalamander aan. Recentere gegevens wijzen op het voorkomen van de kam- en vinpootsalamander, ijsvogel, bloedrode heidelibel, oranjepijlvinder, dodaars, haas en steenuil als typerende soorten voor dit gebied.

Cultuurhistorie

Op de kabinetskaart van de Ferraris (1770-1778) wordt het gebied voorgesteld als een afwisseling van omhaagde akkers, vochtige weilanden en weilanden onder bos. Het meanderende tracé van de door bomenrijen omzoomde "*Meule Beeck*" is duidelijk herkenbaar. Op de Molenbeek wordt een watermolen afgebeeld. De bewoning is geconcentreerd in kleine gehuchten. De kaart van Vandermaelen (1846-1854) toont een gelijkaardig landschapsbeeld. De watermolen wordt aangeduid als de "*Moulin de Colline*".

De eerste turfontginning in Honegem dateert vermoedelijk uit het jaar 1741. Het gedeelte waar turf zou gestoken zijn is niet herkenbaar op de Ferrariskaart (1770-1778). De desbetreffende percelen zijn er gekarteerd als moerassige weide. Op de topografische kaart van 1879 verschijnt voor de eerste maal een aanduiding die vermoedelijk wijst op het voorkomen van vlasrootputten. Deze rootputten worden, weliswaar in geringer aantal, nog weergegeven op de topografische kaart van 1948.

De literatuur vermeldt het voorkomen van de vlascultuur tot kort na de Tweede Wereldoorlog. De gronden langsheen de Molenbeek staan op alle kaarten tot 1948 aangeduid als moerassige weilanden, die vermoedelijk tot na de Tweede Wereldoorlog als hooiland werden geëxploiteerd. Na 1948 werd een aantal van deze gronden met Canadapopulieren beplant. Enkele percelen worden later als zone voor weekendrecreatie of als braakland gebruikt. Het overgrote deel wordt nog gebruikt als landbouwgrond: graasweiden, akkers en hooiland. Van het loofbosje ten zuidoosten van de huidige Solegemwijk, aangeduid op de kaarten van 1785 tot 1948 bleef slechts een miniem gedeelte over. De beboste oppervlakte blijft toenemen op de topografische kaarten tussen 1785 en 1966. Afgezien daarvan verschillen de recente topografische kaarten weinig met de kaarten uit de periode 1845-1848; enkele hoevegebouwen verdwenen uit het landschap, enkele bosjes werden weiland en omgekeerd.

Op de hoek van de Molenweg en Honegemstraat staan een gesloten en een semi-gesloten hoeve. Beide hebben hun gebouwen gegroepeerd rond een vierkant, gekasseid erf met tuintje. De Cottenmolen is een fraaie, nog in werking zijnde bovenslagmolen op de Molenbeek, met bewaarde sluit en ijzeren scheprad. De molen ligt in een beboomd landschap met een wandelpad langs de Molenbeek. In de weide op de rechteroever van de beek staan een stel verticale plettermolens (oliemolens) opgesteld.

- Onroerend Erfgoed Oost-Vlaanderen, Beschermingsdossier DO000812, Honegem - Solegem - Sint-Apollonia (GUILLEMIJN B. & VAN DEN BREMPT P., 1990).
- Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden voor Zijn Koninklijke Hoogheid de Hertog Karel Alexander van Lotharingen, Jozef Jean François de Ferraris, Koninklijke Bibliotheek van België, uitgegeven in 1770-1778, schaal 1:11.520 herleid naar 1:25.000.
- Topografische kaart van België, Philippe Vandermaelen, uitgegeven in 1846-1854, schaal 1:20.000.
- *Databank Landschapsatlas Vlaanderen* [CD-rom uitgegeven door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Afdeling Monumenten en Landschappen], *Ankerplaats Honegem - Solegem* A40028, 2001.
- NATUURPUNT HONEGEM 2012: *Honegem natuurgebied* [online], <http://www.honegem.be/> (geraadpleegd op 14 april 2015).
- Tertiair-geologische kaart van Vlaanderen, Erpe-Mere, Honegemstraat [online], <http://www.geopunt.be/> (geraadpleegd op 14 april 2015).

Deze ankerplaats bevindt zich tussen Lede en Aalst. Binnen deze afbakening kan men drie delen onderscheiden: het gebied met als centrum het Honegemmoeras, het Solegembos en omgeving en het bosje en de omliggende gronden nabij de wijk Sint-Apollonia.

Het landschap wordt gekenmerkt door een zwak golvend reliëf: de hoogte varieert van 12 tot 15 m. Hydrografisch behoort het tot het Denderbekken. De Molenbeek die ontspringt in Sint-Lievens-Esse en mondt in de Dender te Hofstade uit, loopt dwars doorheen het gebied. Ten zuiden van Solegem stroomt de Dorebeek. Ze vormt voor een deel de grens tussen de gemeenten Lede en Erpe-Mere. Haar water wordt afgevoerd via de Sasbeek en de Torensbeek naar de reeds eerder genoemde Molenbeek. Centraal in het beschreven landschap ligt de moerassige depressie te Honegem. Ze wordt aan het oog onttrokken door de omringende populierenbosjes en houtwallen. Het meersengebied dat hier onmiddellijk bij aansluit bevat nog verschillende houtwallen. Het noordelijk gelegen Solegembos dat deels bestaat uit homogene populierenaanplantingen, deels uit gemengd loofhout, is omgeven door weilanden en akkers. Het Sint-Apolloniabos dat de meest zuidelijke punt vormt, leunt aan tegen de bebouwde kom van de stad Aalst en wordt noordelijk begrensd door de spoorlijn 82 Aalst- Burst. Het tertiaire substraat bestaat hoofdzakelijk uit Paniseliaan zand. Tijdens het laatste ijstijdperk (Weichsel) werd het Tertiair oppervlak bedekt met niveo-eolisch materiaal. De recentste alluviale afzettingen van kleiig en lemig materiaal langsheen de Molenbeek en de Dorebeek dateren uit het Atlanticum.

Mijs formuleerde volgende hypothese als meest voor de hand liggende verklaring i.v.m. het ontstaan van de moerasvormige depressie te Honegem. De moerassige depressie te Honegem, die op de bodemkaart als afgegraven gebied gekarteerd staat, is in het reliëf gesitueerd aan de rand van de alluviale vlakte van de Molenbeek. Die alluviale vlakte vertoont hier merkwaardige verbredingen. Te Honegem staan twee opeenvolgende steilrandjes afgetekend in de oever van de Molenbeek, die brede bogen in de oever aanduiden. Ze wijzen erop dat deze verbredingen te wijten zijn aan de laterale erosie van een sterk meanderende beek. En het direct aaneensluiten van twee dergelijke meanderoevers wijst het voorkomen van meanderafsnijdingen tijdens de erosiefase aan. Tijdens het Laatglaciaal heeft de Molenbeek zich in een dal ingesneden. Hierbij was vooral de laterale of zijdelingse erosie actief, die een paar meter diepe vlakke dalbodem uitschuurde. Maar door de laterale opschuiving in de meanders konden ook meanders afgesneden worden. Tijdens het Atlanticum is het klimaat vochtig geworden en was er een sterke toename van de vegetatie. De rivieren en beken overstroomden meermaals de vlakke dalbodems en sedimenteerden langzaam een dikke laag alluviale klei en leem. Vooral hier te Honegem in de brede dalbodem werd veel klei afgezet. Dit proces heeft zich tot in historische tijden voortgezet. In de verlaten meanderloop te Honegem was, tijdens het Atlanticum, gelijktijdig een verlandingsproces actief.

Door de plantengroei die vanaf de oevers steeds verder naar het midden van de loop migreerde, werd een veenlaag opgebouwd, dat als riet- en zeggeveen langzaam de hele loop opvulde. Daar dit veen, als een spons, een grote hoeveelheid water vasthield, kon ook het veenmos tot ontwikkeling komen. Zo kon dit veengebied tot boven het oppervlak van de alluviale vlakte groeien en werd het verveende gebied een hoogveen, dat zich langzaam ook boven de aangrenzende moerassige delen kon uitbreiden. Dit veen kon dan ook voor turfsteken in aanmerking komen. Dat er in Honegem turf gestoken is, is zo goed als zeker. Vermoedelijk dateert de eerste ontginning uit het jaar 1741. Het gedeelte waar turf zou gestoken zijn is niet herkenbaar op Ferraris. De desbetreffende percelen zijn er gekarteerd als moerassige weide. Op de topografische kaart van 1879 zien we voor de eerste maal een aanduiding die vermoedelijk wijst op het voorkomen van vlasrootputten. Deze rootputten vinden we, weliswaar in geringer aantal, nog terug op de kaart van 1948. D'hoker vermeldt het voorkomen van de vlascultuur tot kort na WO II. De gronden langsheen de Molenbeek staan op alle kaarten tot 1948 aangeduid als moerassige weilanden, die vermoedelijk tot na WO II als hooiland werden geëxploiteerd. Na 1948 werden een aantal van deze gronden beplant met canadapopulieren, enkele percelen worden momenteel gebruikt als zone voor weekendrecreatie of zijn braakland. Het overgrote deel wordt nog gebruikt als landbouwgrond: graasweiden, akkers, hooiland. Van het loofbosje ten zuidoosten van de huidige Solegemwijk, aangeduid op de kaarten van 1785 tot 1948 bleef slechts een miniem gedeelte over. De beboste oppervlakte blijft toenemen op de topografische kaarten tussen 1785 en 1966. Afgezien daarvan verschillen de recente topografische kaarten weinig met de kaarten uit de periode 1845-1848; enkele hoevegebouwen verdwenen uit het landschap, enkele bosjes werden weiland en omgekeerd.

Op de hoek van de Molenweg en Honegemstraat staat een gesloten en een semi-gesloten hoeve. Beide hebben hun gebouwen gegroepeerd rond een vierkant, gekasseid erf met tuintje. De Cottenmolen is een fraaie, nog in werking zijnde bovenslagmolen op de Molenbeek, met bewaarde sluit en ijzeren scheprad. De bijhorende gesloten hoeve is nog steeds aanwezig. De molen is reeds in 1571 vermeld. De huidige gebouwen dateren van eind de 18e of de 19e eeuw. De molen ligt in een beboomd landschap met een wandelpad

langs de Molenbeek. In de weide op de rechteroever van de beek staan een stel verticale plettermolens (oliemolen) opgesteld.

Omvat

- **Honegemstraat 81 (Erpe-Mere)** Gesloten hoeve met éénlaagse bakstenen dienstgebouwen onder doorlopende zadeldaken, gegroepeerd rondom een vierkante gekasseide binnenkoer met tuintje. Rechthoekige inrijpoort opgenomen in de stalvleugel. Ten noordwesten, dubbelhuis van één bouwlaag en zeven traveeën onder zadeldak, uit de tweede helft van de 18de eeuw. Stalvleugel ten zuidwesten en dwarsschuur ten zuidoosten.
- **Molenweg 2 (Erpe-Mere)** Middelgrote semigesloten hoeve met éénlaagse gebouwen onder zadeldaken, gegroepeerd rondom een vierkant, gekasseid erf met tuintje. Ten zuidoosten, rechthoekige poort. Ertegenover boerenwoning van het dubbelhuistype met zeven traveeën en één bouwlaag onder zadeldak, uit eind 18de - begin 19de eeuw; verder nog dwarsschuur en stalvleugel met twee rechthoekige veldpoorten.
- **Molenstraat 36 (Erpe-Mere)** Fraaie nog in werking zijnde bovenslagmolen op de Molenbeek, met bewaarde sluis en ijzeren scheprad; bijhorende gesloten hoeve. Molen vermeld in 1571, huidige gebouwen uit het vierde kwart van de 18de eeuw of de 19de eeuw. Prachtig gelegen in een beboomd landschap met wandelpad langs de Molenbeek. Molen in het verlengde van de molenaarswoning onder afgewolfd pannen zadeldak. In de weide op de rechter oever van de beek staan een stel verticale plettermolens, restant van een oliemolen, opgesteld.

Omvat de aanduiding als

- **Aalst (Aalst), Erpe (Erpe-Mere), Lede (Lede)** Het gebied Honegem - Solegem - Sint-Apollonia te Aalst, Lede en Erpe is beschermd als landschap.
- **Aalst (Aalst), Erpe (Erpe-Mere), Lede (Lede)** Het gebied Honegem - Solegem - Sint-Apollonia te Aalst, Lede en Erpe is beschermd als landschap.
- **Aalst (Aalst), Erpe (Erpe-Mere), Lede (Lede)** Het gebied Honegem - Solegem - Sint-Apollonia te Aalst, Lede en Erpe is beschermd als landschap.

Is deel van

- **Aalst (Aalst)**
- **Erpe (Erpe-Mere)**
- **Hofstade (Aalst)**
- **Lede (Lede)**

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135205>